Yedam Alkol Ba??ml?l??? Stigmatizasyon Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yedam Alkol Ba??ml?l??? Stigmatizasyon Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33116

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yedam Alkol Ba??ml?l??? Stigmatizasyon Ölçe?i (Yedam Alcohol Dependence Stigmatization Scale), alkol ba??ml?l??? tan?s? alm?? bireylere yönelik toplumsal ve içselle?tirilmi? **stigmatizasyon** düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, Dinç, ?im?ek, I??k ve Ögel (2019) taraf?ndan **ölçek geli?tirme** çal??mas? kapsam?nda literatüre kazand?r?lm??t?r. Bu araç, alkol kullan?m bozuklu?una ili?kin olumsuz tutumlar?n ve ayr?mc?l???n belirlenmesinde önemli bir rol oynamakta olup, özellikle Türkiye ve Kuzey K?br?s ba?lam?nda geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Alkol ba??ml?l???, **Stigmatizasyon**, Yedam, Ölçek geli?tirme, Psikometri, Ba??ml?l?k tedavisi

Yazarlar

Dinç, M., ?im?ek G.M., I??k, A., Ögel, K.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, **alkol ba??ml?l???** olan bireylere yönelik toplumsal tutumlar?, alg?lanan damgalanmay? ve içselle?tirilmi? **stigmatizasyon** düzeylerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçüm, ba??ml?l?k tedavisinde kar??la??lan engelleri (örne?in, tedaviye ba?vurmaktan çekinme) anlamak ve bu engelleri azaltmaya yönelik müdahale programlar? geli?tirmek için kritik öneme sahiptir.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, alkol ba??ml?l???na yönelik damgalanman?n çok boyutlu do?as?n? ortaya koyarak, sa?l?k profesyonellerine, ara?t?rmac?lara ve politika yap?c?lara bu alandaki e?itsizlikleri gidermede kullan?labilecek sa?lam bir **psikometrik** araç sunmay? hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, sosyal psikoloji ve klinik psikoloji alanlar?n?n kesi?iminde yer alan **stigmatizasyon** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle üç ana bile?eni içerir:

Alg?lanan Toplumsal Stigma: Bireylerin, toplumun **alkol ba??ml?l???** olan ki?ileri nas?l gördü?üne dair inançlar?.
?çselle?tirilmi? (Öz) Stigma: Bireyin, toplumsal damgalay?c? inançlar? kabul edip kendine uygulamas?.
Ayr?mc?l?k Alg?s?: Ba??ml?l?k nedeniyle tedavi, i? veya sosyal f?rsatlardan mahrum kalma deneyimleri.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, bu karma??k yap?n?n faktör yüklerini ve boyutlar?n? belirlemek üzere tasarlanm??t?r, böylece alkol ba??ml?l???na yönelik damgalanman?n spesifik yönleri ayr? ayr? de?erlendirilebilir hale gelmi?tir.

Geçerlik

Yedam Alkol Ba??ml?l??? Stigmatizasyon Ölçe?i, bir **ölçek geli?tirme** çal??mas? olarak sunuldu?u için, geçerlik analizlerinin detaylar? orijinal makalede (Dinç et al., 2019) yer almaktad?r. Tipik olarak bu tür çal??malarda Yap? Geçerli?i (Exploratory Factor Analysis ve/veya Confirmatory Factor Analysis) ve Ölçüt Ba??ml? Geçerlik (convergent/divergent validity) yöntemleri kullan?lm??t?r.

Ancak, bu özette spesifik geçerlik katsay?lar? (örne?in, faktör yükleri veya korelasyon de?erleri) bulunmamaktad?r. Ölçe?in, ölçtü?ü yap? ile teorik olarak ili?kili di?er yap?larla (örne?in, öz sayg? veya sosyal destek ölçekleri) beklenen yönde ili?kiler göstererek yap? geçerli?ini sa?lad??? varsay?lmaktad?r.

Güvenilirlik

Güvenilirlik, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Geli?tirme çal??malar?nda genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach's Alpha) hesaplan?r. Orijinal kaynakta spesifik de?erler belirtilmese de, ölçe?in yay?nlanmas?, kabul edilebilir düzeyde iç tutarl?l?k gösterdi?i anlam?na gelmektedir.

Yedam Alkol Ba??ml?l??? Stigmatizasyon Ölçe?i'nin güvenilirlik analizlerinin, hem genel ölçek puan? hem de belirlenen alt boyutlar için yüksek iç tutarl?l?k de?erleri sa?lad??? dü?ünülmektedir. Bu, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler sundu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinin temel ad?mlar?ndan biri olan faktör analizi, ölçe?in alt?nda yatan boyutlar? belirlemek için kullan?lm??t?r. Çal??ma, muhtemelen Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ile maddelerin hangi boyutlarda topland???n? belirlemi? ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile bu yap?y? teyit etmi?tir.

Bu analizler sonucunda, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuta (örne?in, içselle?tirilmi? **stigmatizasyon**, utanç ve toplumsal d??lanma) sahip mi oldu?u ortaya konmu?tur. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve teorik çerçeveye uygunlu?unu destekler nitelikte olmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Ölçek Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Derecelendirme format? muhtemelen Likert tipidir, ancak orijinal kaynakta spesifik derecelendirme bilgisi (örne?in, 5'li veya 7'li Likert) belirtilmemi?tir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik örneklem (Alkol ba??ml?l??? tan?s? alm?? bireyler) ve/veya genel popülasyon (Stigma alg?s?n? ölçmek için).

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Alkol Kullan?m Bozuklu?u (AKB) tan?s? alm?? veya bu bozuklu?a sahip bireylerle temas halinde olan popülasyonlar.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Kat?l?mc?lar, alkol ba??ml?l???na dair damgalanma ifadelerine ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Alkol ba??ml?l???, Damgalanma, Psikometrik özellikler, Yedam, Ölçek geli?tirme, Toplumsal tutumlar

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Sorumlu yazar?n e-posta adresi mevcuttur.

Yaz??ma Adresi: Aylin I?IK (aylinisik95@gmail.com)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik veya klinik amaçlar için kullan?m? genellikle yazarlarla ileti?ime geçilerek mümkündür. Sorumlu yazar Aylin I?IK ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçek, bir akademik dergide yay?nland??? için, kullan?m ?artlar? ve izinler için yazar?n izni gereklidir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylar?na Dergipark üzerinden eri?ilebilir: dergipark.org.tr.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: yedam-alkol-bagimliligi-stigmatizasyon-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Dinç, M., ?im?ek G.M., I??k, A., ve Ögel, K. (2019). Yedam Alcohol Dependence Stygmat?zat?on Scale. *K?br?s Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi, 1*(Özel Say?.1), 33-3. doi:10.35365/ctjpp.19.special1.9

Yedam Alkol Ba??ml?l??? Stigmatizasyon Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içeri?inde ölçe?in maddeleri sa?lanmam??t?r. Maddeler için yay?mlanan akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM